

*Maria Kurowska**

INNOWACYJNY PROGRAM FINANSOWANIA MMSP – JEREMIE

1. WPROWADZENIE

Specyfiką rozwoju zwłaszcza mikro i małych przedsiębiorstw jest bariera wygospodarowania w niezbędnych rozmiarach środków pieniężnych koniecznych do finansowania działalności bieżącej i przeprowadzania przedsięwzięć inwestycyjnych. Mimo wysokiej skłonności do oszczędzania, ograniczony zasób kapitałów własnych niekorzystnie wpływa na płynność finansową tych firm i nie pozwala realizować w niezbędnej skali programów inwestycyjnych. W tej sytuacji przedsiębiorcy muszą poszukiwać obcych źródeł finansowania a rola funduszy strukturalnych w niwelowaniu luki kapitałowej nabiera istotnego znaczenia.

Celem artykułu jest przedstawienie roli mikrokredytu w świetle założeń programu JEREMIE jako nowej inicjatywy wspierającej rozwój przedsiębiorczości w Unii Europejskiej pomocnej w optymalnym wykorzystaniu środków strukturalnych.

2. LUKA KAPITAŁOWA A FUNKCJONOWANIE I ROZWÓJ MMSP

Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MMSP) to ważne źródło zatrudnienia, przedsiębiorczości i innowacji, a także spójności społecznej i gospodarczej w Unii Europejskiej. MMSP stanowią podstawę wszystkich współczesnych gospodarek europejskich. To głównie im gospodarka zawdzięcza wzrost. Stanowią one 99,9% ogólnej liczby przedsiębiorstw działających w Polsce. Udział mikroprzedsiębiorstw i przedsiębiorstw jednoosobowych w przedsiębiorstwach ogółem wynosi 97,1%, małych przedsiębiorstw – 2,1%, średnich – 0,7%, a dużych – 0,15%¹.

Podstawowym problemem przede wszystkim mikro i małych przedsiębiorstw jest ograniczony dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania. Dotyczy

* Dr, adiunkt w Zakładzie Bankowości Centralnej i Rynku Pieniężnego UŁ.

¹ A. Bielańska, *Finanse zagraniczne. Wybrane problemy*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006, s. 9.

to zarówno pozyskiwania środków na rozpoczęcie działalności, jak i finansowania inwestycji. Przedsiębiorcy polegają głównie na kapitale własnym, bądź pożyczkach od rodziny, znajomych. Najważniejszy instrument finansowania obcego stanowi nadal kredyt bankowy, mimo ograniczonego dostępu do posiłkowania się nim przez niektóre mikro i małe przedsiębiorstwa². Problem ten dotyczy zwłaszcza nowopowstałych lub funkcjonujących na rynku niedługi okres czasu firm ze względu na brak: historii kredytowej, zdolności kredytowej, zabezpieczeń, wiedzy i umiejętności w sporządzeniu projektu biznes planu. Jednocześnie koszt pozyskania kapitału w przypadku firm mikro i małych często jest wyższy niż w przypadku przedsiębiorstw większych. Jako kolejne utrudnienia wymieniane są: wysokie oprocentowanie oraz skomplikowane procedury związane z procesem ubiegania się o kredyt. Warto zauważyć, że problemy finansowe są jednym z głównych czynników wpływających na funkcjonowanie i rozwój przedsiębiorstwa. Niedobór środków finansowych wpływa także na niski stopień nowoczesności firm, gdyż uniemożliwia dokonywanie inwestycji i wdrażanie innowacji, które są niezbędne dla poprawy konkurencyjności danego przedsiębiorstwa i umacniania jego pozycji rynkowej³. Stanowi to przyczynę wysokiego poziomu odsetka firm, które bankrutują w pierwszym roku swojej działalności.

3. PRAKTYCZNE ASPEKTY MIKROKREDYTU W UJĘCIU UE

Mikrokredyt w ujęciu Unii Europejskiej możemy zdefiniować jako rozszerzenie koncepcji mikropożyczek udzielanych przedsiębiorcom, osobom chcącym założyć własną działalność gospodarczą, bezrobotnym oraz osobom biednym, nieposiadającym zdolności kredytowej, zabezpieczeń, stałego zatrudnienia czy wiarygodnej historii kredytowej, które nie mogą spełnić minimalnych wymagań koniecznych do uzyskania tradycyjnego kredytu. Mikrokredyt ma na celu zaspokojenie potrzeb społecznych oraz ekonomicznych wybranego społeczeństwa⁴.

Adresatami mikrokredytów są: mikroprzedsiębiorstwa (przedsiębiorstwa zatrudniające poniżej 10 osób, których obrót roczny lub całkowity bilans roczny nie przekracza 2 000 000 Euro⁵), samozatrudnieni oraz osoby zagrożone

² B. Matusiak, *Przedsiębiorczość i innowacyjność małych i średnich firm*, [w:] *Kto tworzy miejsca pracy*, red. J. Klich, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2006, s. 107.

³ Por. M. Kurowska, *Wzrost gospodarczy a czynniki ograniczające rozwój segmentu MSP*, [w:] *Zarządzanie przedsiębiorstwem w warunkach konkurencji. Determinanty konkurencyjności przedsiębiorstw*, red. M. Juchniewicz, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn, 2006, s. 113–117.

⁴ *A European initiative for the development of micro-credit in support of growth and employment*, Annex 1, COM(2007) 708 final/2.

⁵ *Ustawa z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej*, Dz. U. 2004, nr 173, poz. 1807, art. 104.

wykluczeniem społecznym, bez dostępu do źródeł finansowania. Wartość mikro-kredytu nie może przekraczać 25 000 EURO, a minimalny termin spłaty objęty gwarancją UE wynosi sześć miesięcy. Przeciętna wysokość kredytu udzielanego przez Europejskie Instytucje Mikrofinansowania to 7 700 EURO⁶.

Zasady na jakich udzielane są mikrokredyty na przykładzie Grameen Banku⁷:

- Nie wymaga żadnych poręczeń czy sankcjonowanych prawnie kontraktów.
- Aby uzyskać pożyczkę, kredytobiorca musi stworzyć spółkę z innymi kredytobiorcami.
- Kolejne pożyczki mogą być uzyskane po spłaceniu poprzedniej.
- Wszystkie pożyczki muszą być spłacane ratami (tygodniowymi albo dwutygodniowymi).
- Pożyczki są udostępniane kredytobiorcom z programami oszczędnościowymi (w zależności od kredytu – obowiązkowo lub dobrowolnie).
- Pożyczki są na ogół udzielane przez organizacje *non-profit* lub przez instytucje będące własnością samych kredytobiorców.
- Mikrokredyt udzielany jest na konkretny cel (np. zakup telefonu czy maszyny do szycia⁸), który musi się wiązać z rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej. Wartość pożyczki waha się między 70 a 180 dolarami.

Dokonując klasyfikacji mikrokredytów Muhammad Yunus, profesor ekonomii z Bangladeszu, twórca idei mikrokredytu, dzieli je na kilka rodzajów w zależności od: źródła finansowania, podmiotu uzyskującego kredyt oraz celu ubiegania się o kredyt⁹. Proponuje podział, w którym wyróżnia¹⁰:

- a) tradycyjny nieformalny mikrokredyt (kredyt udzielany przez lichwiarzy, lombardy, krewnych i znajomych);
- b) mikrokredyt oparty na tradycyjnych nieformalnych grupach;
- c) mikrokredyt opierający się na działalności zarobkowej, wykonywanej przez kredytobiorcę, a przyznawany przez tradycyjne bądź wyspecjalizowane banki (tj. kredyty rolnicze – kredyt na zakup trzody, kredyt rybacki, itd.);
- d) kredyt dla terenów wiejskich w wyspecjalizowanych bankach;
- e) mikrokredyt spółdzielczy (kredyt spółdzielczy, z towarzystw kredytowych, Społecznych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych SKOK, itd.);
- f) mikrokredyt konsumencki;
- g) mikrokredyt przyznawany przez kooperacje banku i NGO (*non-governmental organization*; organizacje pozarządowe);

⁶ A European initiative for the development...

⁷ B. P a x f o r d, *Uczciwsza twarz bankowości*, BANK, 09.03.2009.

⁸ *Mikrokredyt – panaceum na ubóstwo świata czy sposób zarabiania na ubogich*, Polityka, 12.01.2009.

⁹ M. B r u c h, *World Poverty*, Gotland University 2005; A. R e z w a n, *Dr. Yunus gets the nobel prize*, „The 3rd world view”, 10.01.2006.

¹⁰ M. Y u n u s, *What is microcredit?*, http://www.grameen-info.org/index.php?option=com_content&task=view&id=28&Itemid=108.

- h) mikrokredyt przyznawany przez Bank Grameen („Grameenkredyt”);
- i) inne rodzaje mikrokredytów przyznawane przez NGO;
- j) niewymagające zabezpieczenia mikrokredyty przyznawane nie przez NGO;

W poniższej tabeli (Tabela 1) przedstawiono segmentację rynku mikrokredytów z wyodrębnieniem: segmentu rynku, jego potencjalnych klientów, dostawców a także pomocy publicznej.

Tabela 1

Segmentacja rynku mikrokredytu

Segment	Klienci	Dostawcy	Pomoc publiczna
Finanse lokalne Instytucje pozabankowe	Tradycyjne mikroprzedsiębiorstwa oraz te założone przez osoby z obszaru wykluczenia	- Fundusze lokalne (Polska) - Fundusze Wspólnotowe (np. CDFI w Wielkiej Brytanii)	- Subsydia - Linie kredytowe
Bankowy mikrokredyt Wyższy segment Kredyty do 25.000 Euro	- Istniejące mikroprzedsiębiorstwa - Tradycyjne mikroprzedsiębiorstwa w fazie start-up	- Banki komercyjne, spółdzielcze i oszczędnościowe - Banki specjalizujące się w mikrokredytach - Kasy oszczędnościowe i związki kredytowe (np. SKOK)	- Fundusze gwarancyjne i sekurytyzacja - Kapitał start-up wspomagający mikro-kredyt - Kapitał wysokiego ryzyka (EBRD w Europie Centralnej, OSEO we Francji, ICO w Hiszpanii) - Subsydia dla banków na cele obsługi administracyjnej - Jednostki wsparcia biznesu
Pozabankowy mikrokredyt Niższy segment Kredyty do 7.500 Euro	- Klienci o niewielkiej lub żadnej zdolności kredytowej - Samozaatrudnieni, osoby z obszarów wykluczenia, imigranci, etniczne mniejszości	- Pozabankowe instytucje finansowania (MFI) - Fundacje bankowe - Specjalne oddziały lub okienka bankowe	- Subsydia fazy start-up, gwarancje - Subsydia dla MFI na pokrycie kosztów operacyjnych i administracyjnych związanych z mikro-kredytami

Źródło: opracowanie własne na podstawie *A European initiative for the development of micro-credit in support of growth and employment*, Annex 6, COM(2007) 708 final/2, s. 22.

Bezpośrednimi podmiotami udzielającymi mikrokredytów mogą być jednostki działające w jednym lub więcej krajach uczestniczących. Zostaną one wybrane spośród systemów gwarancyjnych działających w sektorze publicznym

lub prywatnym, w tym organizacji gwarancji wzajemnych, instytucji mikrogwarancyjnych i wszelkich innych właściwych instytucji finansowych. Przy wyborze pośredników zostaną wzięte pod uwagę następujące kryteria¹¹:

- pozycja finansowa i wydajność operacyjna pośrednika, a także jego zdolność do zarządzania ryzykiem i przestrzegania warunków systemu gwarancji dla MMSP,
- fakt, czy pośrednik gwarantuje finansowanie w formie mikrokredytów zapewniane przez różnych kredytodawców,
- zakres, w jakim pośrednik ma możliwość zapewnienia systemu wsparcia informacyjnego i/lub biznesowego,
- chęć do zaakceptowania kryteriów rozszerzonego dostępu do finansowania.

Instytucje udzielające mikrokredytu mogą otrzymać od Unii Europejskiej wsparcie techniczne oraz zwrot kosztów administracyjnych. Unia ma przeznaczyć na wsparcie mikrokredytów 150 milionów EURO do końca 2013 r.

4. CIP – ELEMENT GWARANCJI INWESTYCJI KAPITAŁOWYCH

Jednym z najważniejszych narzędzi wprowadzonych przez Unię Europejską w celu popularyzacji mikrokredytów wśród instytucji finansujących są unijne zabezpieczenia i gwarancje. Gwarancje udzielane przez UE mają charakter pełnej gwarancji, współgwarancji lub gwarancji wzajemnej udzielonej pośrednikowi. Gwarancja zapewni zabezpieczenie każdego instrumentu w danym portfelu według uzgodnionego współczynnika gwarancji, z zastrzeżeniem, że zobowiązanie w ramach gwarancji do pokrycia części strat dotyczących danego portfela będzie ograniczone do ustalonej wcześniej kwoty, i że gwarancja nie będzie obejmować strat powyżej tej kwoty. W zamian za gwarancję UE pośrednik powinien zobowiązać się do zapewnienia szerszego dostępu do finansowania dla mikroprzedsiębiorstw.

Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI) i pośrednik dokonają ustaleń umownych dotyczących wymienionych poniżej kryteriów, uwzględniających również cel niniejszej polityki w zakresie gwarancji i wytyczne operacyjne¹²:

- wpływ na wolumen finansowania, z uwzględnieniem celu finansowania (dłużne, kapitałowe lub quasi-kapitałowe) udostępnionego mikroprzedsiębiorcom: wyższy wolumen gwarancji lub odpowiednio, finansowania udzielonego przez pośrednika,
- wpływ na dostęp mikroprzedsiębiorstw do finansowania: rozszerzony dostęp do gwarancji lub finansowania dłużnego i kapitałowego przez mniej wymagające kryteria akceptacji (np. w odniesieniu do firm o krótkiej historii działalności,

¹¹ System gwarancji dla MSP – Program Ramowy na Rzecz Konkurencyjności i Innowacji (CIP) 2007-2013, COM (2005) 121 końcowy, Bruksela 06.04.2005, s. 4.

¹² *Ibidem*, s. 7–8.

czy rozpoczynających działalność, inwestycji w wartości niematerialne i prawne, przedłużonych terminów spłaty lub obniżonych kosztów finansowania dla mikroprzedsiębiorstw),

- wpływ na podejmowane ryzyko związane z finansowaniem mikroprzedsiębiorstw przez pośrednika: akceptacja wyższego ryzyka (np. wyższy udział strat pokrywanych przez pośrednika lub bardziej ograniczone wymagania dotyczące zabezpieczeń).

Celem inicjatywy propagującej rozwój mikrokredytów jest stworzenie puli środków finansowych, które będą mogły wielokrotnie służyć kredytobiorcom w długim terminie. Dodatkową korzyścią dla krajów Wspólnoty wynikającą z wprowadzenia mikrokredytów jest tworzenie nowych miejsc pracy. Doświadczenia pokazują, że na przestrzeni 2 lat, przetrwało 60% przedsiębiorstw założonych z wykorzystaniem mikrokredytów, a każde miejsce pracy utrzymane przez dłużej niż rok świadczy o opłacalności projektu finansowania. Charakterystyczna dla mikrokredytów jest możliwość wielokrotnego korzystania z tego źródła finansowania. Mikroprzedsiębiorca może po spłaceniu danej pożyczki ubiegać się o następne. Wielokrotne korzystanie z mikrokredytów pozytywnie wpłynie na budowę historii kredytowej przedsiębiorców oraz w perspektywie stworzy im możliwość ubiegania się o tradycyjne kredyty bankowe. Wspieranie mikroprzedsiębiorstw oraz sektora MSP jest jednym z priorytetów Unii Europejskiej na najbliższe lata, a ułatwiony dostęp do tanich źródeł kapitału może poprawić poziom przedsiębiorczości, jak również wspomóc powstanie wielu nowych firm.

4. INICJATYWY EUROPEJSKIE NA RZECZ WSPARCIA SYSTEMU MIKROKREDYTÓW

Strategiczne Wytoczne Wspólnoty na lata 2007–2013 zwracają uwagę na potrzebę zmian w dostępie mikro, małych i średnich firm do źródeł finansowania. Komisja Europejska podkreśla konieczność poprawy wsparcia dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność oraz mikroprzedsiębiorstw. Wytoczne podkreślają znaczenie Europejskiego Banku Inwestycyjnego i Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego dla realizacji celów strategii. Badania wskazują na ścisłe powiązania między dostępem do źródeł finansowania a wzrostem gospodarczym i rosnącą konkurencyjnością firmy. Poprawa dostępu do finansowania MMSP jest więc kluczowym elementem rozwoju gospodarki Wspólnotowej oraz poprawy jakości rynku pracy. Cele te wpisują się w założenia odnowionej Strategii Lizbońskiej i dały podstawę Europejskiemu Funduszowi Rozwoju Regionalnego do uruchomienia trzech, działających od początku 2007 r. inicjatyw polityki spójności: JASPERS (Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions), JEREMIE (Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises), JESSICA

(Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas), których zadaniem jest zapewnienie wzrostu gospodarczego, tworzenie nowych miejsc pracy, sprzyjanie podnoszeniu poziomu inwestycji i poprawa technologicznej konkurencyjności gospodarki europejskiej. Inicjatywa JEREMIE najmocniej związana jest z poprawą otoczenia finansowego mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

JEREMIE jest programem opracowanym przez Komisję Europejską, Europejski Fundusz Inwestycyjny oraz Europejski Bank Inwestycyjny skierowanym bezpośrednio do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw działających na rynku europejskim, który ma pomóc w najbardziej efektywny sposób wykorzystać środki unijne¹³. Program ma na celu zaoferowanie innych niż granty form pomocy finansowej dla europejskich firm. Instrumenty mają być zaprojektowane i dostosowane do potrzeb Państw Członkowskich, pozwalając na cyrkulację zasobów finansowych w gospodarce i rozwinięcie alternatywnych źródeł finansowania. Misją programu jest utworzenie funduszy inwestycyjnych oraz grup inwestorów prywatnych, inwestujących w przedsiębiorstwa rozpoczynające działalność oraz zapewniających kapitał zaangażowany. Rola Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego ma pomóc oceniać ryzyko i skutecznie nim zarządzać oraz zabezpieczać udzielane pożyczki.

Inicjatywa JEREMIE ma także za zadanie rozwój mikrokredytów w Europie. Mikrokredyty są przeznaczone w szczególności dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność (w tym dla absolwentów) oraz dla firm będących we wczesnych fazach rozwoju, które **nie mają dostępu do bankowych linii kredytowych**, gdyż **nie posiadają ani historii kredytowej ani zabezpieczeń o wystarczającej wartości**.

Na potrzeby promowania mikrokredytów stworzono założenia, które przedstawiane są w trzech aspektach¹⁴:

- Skłonienie państw członkowskich do dostosowania regulacji prawnych i ekonomicznych do tworzenia środowiska gospodarczego sprzyjającego udzielaniu mikrokredytów. Zmiany te pozwolą krajom członkowskim na dostosowanie swoich programów reform do Strategii Lizbońskiej.
- Utworzenie europejskiego ośrodka doradczego, świadczącego ekspertyzy i wsparcie dla pozabankowych instytucji finansujących MMSP. Ekspertyzy i programy wsparcia będą pomagały kredytobiorcom w rozwijaniu ich działalności, czyniąc pożyczki bardziej wiarygodnymi.
- Utworzenie centrum finansowania mikrokredytów, zrzeszającego inwestorów prywatnych, banki, fundusze inwestycyjne i poszukującego nowych źródeł kapitału dla MMSP. Centrum ma być tworzone przy udziale Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego.

¹³ http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/rpo/aktualnosci/strony/jeremie_240310.aspx.

¹⁴ http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/micro_en.htm-European Commission-Regional Policy Info regio.

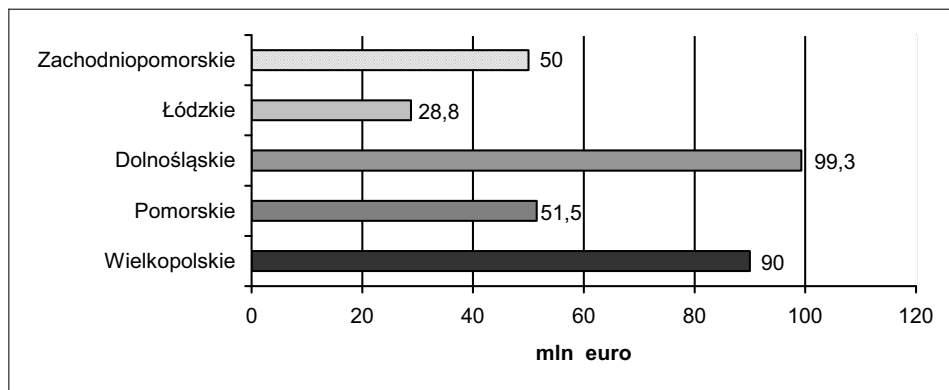
Oprócz gwarantowania pożyczek udzielonych MMSP oraz wspierania mikrokredytów program przewiduje odrębne wsparcie dla funduszy i podmiotów inwestujących w innowacyjne firmy rozpoczynające swoją działalność (GIF 1) oraz w innowacyjne firmy cechujące się wysokim potencjałem wzrostu (GIF 2). Wspierane projekty inwestycyjne mają horyzont czasowy od 5 do 12 lat a suma ich inwestycji nie powinna przekraczać 30 mln Euro. Szczególną preferencję w tym modelu finansowania mają firmy eko-innowacyjne oraz wspierające czyste technologie¹⁵.

Przy ubieganiu się o pożyczkę w ramach inicjatywy JEREMIE, przedsiębiorca musi spełnić formalne wymogi podmiotowe i przedmiotowe, które są niezbędnym warunkiem do przystąpienia do merytorycznej oceny wniosku. Zasady udzielania pożyczek:

- Pożyczka ma stanowić uzupełnienie środków własnych wnioskodawcy, a nie w 100% je zastąpić. Wymagany jest więc wkład własny, przy czym jego minimalna wielkość w stosunku do wartości współfinansowanego projektu wynosi 10% w przypadku pożyczek dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą i prowadzących działalność nie dłużej niż 12 miesięcy lub 15% w przypadku pożyczek dla osób prowadzących działalność gospodarczą dłużej niż 12 miesięcy.
- Progi graniczne pożyczki w ramach inicjatywy JEREMIE to od 10 tys. PLN do 1 mln PLN.
- Pożyczka udzielana jest na okres do 60 miesięcy (5 lat), maksymalny okres karencji w spłacie kapitału wynosi 6 miesięcy. W tym czasie pożyczkobiorca spłaca tylko odsetki.
- Oprocentowanie pożyczek jest równe stopie referencyjnej. Stopa referencyjna jest sumą stopy bazowej ustalonej przez Komisję Europejską dla Polski, która obecnie wynosi 4,49 % i marży, której minimalna wysokość wynosi 1,0 pkt. proc.
- Formy spłaty ustalane są indywidualnie z klientem i mogą przyjąć jeden z rodzajów: raty malejące, raty stałe, rata „balonowa”, udzielana na maksymalnie 48 miesięcy i polegająca na tym, że pierwsze raty są stałe (kapitał plus odsetki), a ostatnia rata – większa – jest ratą wyrównującą (z reguły na poziomie 30% wartości pożyczki).

Środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przeznaczone na realizację inicjatywy JEREMIE w Polsce to kwota około 320 mln Euro. Inicjatywa JEREMIE realizowana jest w ramach RPO województw: dolnośląskiego, łódzkiego, pomorskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego. Rozkład środków w poszczególnych województwach przedstawiają dane zawarte na poniższym wykresie.

¹⁵ http://www.eif.org/venture/resources/european_commission/gif1_gif2/index.htm-European Investment Fund - GIF 1 and GIF 2 windows.

Wykres 1. Środki EFRR przeznaczone na realizację inicjatywy JEREMIE według województw

Źródło: http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/rpo/aktualnosci/strony/jeremie_240310.aspx.

Przedsiębiorca może uzyskać kredyt, pożyczkę lub poręczenie na finansowanie inwestycji polegających m.in.: na zakupie, budowie lub modernizacji obiektów produkcyjnych, usługowych lub handlowych; wdrażanie nowych rozwiązań technicznych lub technologicznych; tworzenie nowych miejsc pracy; zakup wyposażenia w maszyny, urządzenia, w tym także zakup środków transportu; oraz inne cele gospodarcze przyczyniające się do rozwoju przedsiębiorstwa.

6. PODSUMOWANIE

Konieczność poprawy dostępu do kapitału dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw za pomocą rozszerzenia instrumentów wsparcia dla przedsiębiorców uruchamiających działalność gospodarczą, mikroprzedsiębiorców poprzez wykorzystanie mikrokredytu, pożyczki, venture capital, pomoc techniczną, na konkurencyjnych zasadach, stanowi wyzwanie dla Komisji Europejskiej i krajów członkowskich. Instrumenty wsparcia mają przyczynić się do aktywizacji i poprawy konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw. Mogą bowiem rozwiązać najważniejszy z problemów związany z brakiem dostępu do źródeł finansowania na początku działalności. Istotny jest też niski koszt takiego finansowania oraz możliwość wielokrotnego sięgania po instrumenty finansowe, dzięki zastosowaniu mechanizmu odnawialnego (rewolwingowego). Odpowiedzią na zwiększone zapotrzebowanie sektora MMSP w zakresie poprawy dostępu do kapitału jest inicjatywa JEREMIE. Ma ona przełamać barierę kapitałową, utrudniającą przedsiębiorcom dynamiczny rozwój. Jej celem jest również uzupełnić brakującą w polskiej gospodarce lukę kapitałową. Utworzona w ten sposób w ciągu kilku lat pula jest w stanie wspierać nowych i istniejących przedsiębiorców w sposób ciągły

a także promować koncepcję samozatrudnienia i przedsiębiorczości, będących jednym z podstawowych priorytetów odnowionej Strategii Lizbońskiej.

LITERATURA

- A European initiative for the development of micro-credit in support of growth and employment, Annex 1, COM(2007) 708 final/2.*
- Bielawska A., *Finanse zagraniczne. Wybrane problemy*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006.
- Bruch M., *World Poverty*, Gotland University 2005;
http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/micro_en.htm-European Commission-Regional Policy Info regio.
- http://www.eif.org/venture/resources/european_commission/gif1_gif2/index.htm-European Investment Fund - GIF 1 and GIF 2 windows.
- http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/rpo/aktualnosci/strony/jeremie_240310.aspx.
- Kurowska M., *Wzrost gospodarczy a czynniki ograniczające rozwój segmentu MSP*, [w:] *Zarządzanie przedsiębiorstwem w warunkach konkurencji. Determinanty konkurencyjności przedsiębiorstw*, red. M. Juchniewicz, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2006.
- Matusiak B., *Przedsiębiorczość i innowacyjność małych i średnich firm*, [w:] *Kto tworzy miejsca pracy*, red. J. Klich, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2006.
- Mikrokredyt – panaceum na ubóstwo świata czy sposób zarabiania na ubogich*, „Polityka”, 12.01.2009.
- Yunus M., *What is microcredit?*, http://www.grameen-info.org/index.php?option=com_content&task=view&id=28&Itemid=108.
- Paxford B., *Uczciwsza twarz bankowości*, BANK, 09.03.2009.
- Rezwan A., *Dr. Yunus gets the nobel prize*, „The 3rd world view”, 10.01.2006.
- System gwarancji dla MSP – Program Ramowy na Rzecz Konkurencyjności i Innowacji (CIP) 2007–2013*, COM (2005) 121 końcowy, Bruksela 06.04.2005.
- Ustawa z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej*, Dz. U. 2004, nr 173, poz. 1807, art. 104.

Maria Kurowska

INNOVATIVE FINANCING PROGRAM FOR SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES – JEREMIE

(Summary)

This article aims to highlight the role of microcredit in the light of the objectives of the JEREMIE program as a new initiative to support development of entrepreneurship in the European Union.